

holdet til Personalet. Jeg vil gerne sige til det ærede Medlem fra Frederikshavn (Thomas Larsen), at der kom et enkelt lille Ord ind i hans Fremstilling af, hvad der er foregaaet i Kommissionen vedrørende Spørgsmaalet om tvungen Voldgift, hvorved i hvert Fald min Stilling ikke blev fuldstændig adækvat fremstillet. Det ærede Medlem sagde, at Modstanden indenfor Personalet mod tvungen Voldgift var saa stor, at Flertallet indenfor Kommissionen ikke vovede at indføre den. Jeg vil indrømme, at Personalets Modstand har haft Betydning for min Stilling dertil, og jeg vil ligesom Socialdemokraternes Ordfører sige, at der er ingen Mulighed for at faa mig til at indgaa paa tvungen Voldgift. Jeg indrømmer, at Personalets Stilling i saa Henseende har haft nogen Betydning, men den væsentligste Betydning er det principielle. Før det første er jeg principiel Modstander af, at man paa et enkelt Omraade som Telefondriften indfører et Princip som tvungen Voldgift, der overhovedet er et af Konfliktspørgsmaalene i de mange Uromomenter mellem Arbejdere og Arbejdsgivere. Dernæst er jeg overtødt om, at Indførelse af tvungen Voldgift ikke vil være i Stand til at fremme det Formaal, Mindretallet mente skulde fremmes, og om hvilket jeg selvfølgelig er ganske enig med det ærede Medlem, nemlig det Formaal at skabe Tryghed for, at Telefoneringen ikke afbrydes paa Grund af Konflikt, og saadan Tryghed kan ikke skabes ved nogen som helst Lovregel. I saa Henseende er Livet stærkere end alle Lovregler. Den Gang vi talte om Tjenestemændenes Strejkeret, fremhævede jeg det saa stærkt som muligt. Det samme vil jeg fremhæve med Hensyn til Personalet ved Telefonselskaberne. Vi kan indsætte saa mange Bestemmelser vedrørende tvungen Voldgift, vi vil, men vi kan ikke ved nogen Bestemmelse tvinge Personalet til sluttelig at adlyde den tvungne Voldgift. Vi kan ikke gennem Lovbestemmelser sikre Arbejdernes freden. Det kan kun gøres gennem Opdragelse, gennem den offentlige Mening, og kun derigenom, at Forholdet mellem Arbejdsgivere og Arbejdere bliver saadant, at det ikke opfordrer til Arbejdsnedlæggelse.

Men jeg vil gerne her gaa en lille Smule videre med Hensyn til Personalets Stilling, et Spørgsmaal, som jeg, da der har været saa mange store principielle Spørgsmaal til Behandling indenfor Kommissionen, ikke har fundet Lejlighed til i Kommissionsarbejdet at komme ind paa, men som jeg dog her som den, der før mit Partis Vedkommende har haft saa meget Arbejde med

social Lovgivning, finder det rettest at fremdrage. Foruden Personalets Retsstilling er der en anden Side af Personalets Stilling til koncessionerede Selskaber, jeg ønsker fremhævet. For snart en halv Snes Aar siden begyndte den Bevægelse i de store Lande ude omkring os, der gik ud paa at knytte Arbejderne til deres Virksomhed ikke blot gennem gode Lønninger, men ogsaa ved i nogen Grad at befri dem for Stillingen som blot Lønarbejdere, med andre Ord: igennem at interessere dem i de paagældende Virksomheder. Det begyndte desværre med, at de, der ønskede i deres private Virksomhed at give Arbejderne saadanne Begunstigelser, paa taabelig Maade samtidig ønskede at holde dem udenfor Fagforeningerne, hvilket bevirkede, at Fagforeningerne fra Begyndelsen stillede sig meget uvilligt til Tanken. Dernæst var Arbejderne selv ret fulde af Mistillid til hele Systemet, idet de mente, at den Kamp for Lønnens Forhøjelse, som nu var i god Gang, og som har vedværet ogsaa under Verdenskrigen, vilde blive hemmet ved, at Arbejderne ogsaa blev Interessenter i Virksomheden. Imidlertid, disse to Anstødsstene er efterhaanden i de store Lande blevet ryddet af Vejen, og Frankrig, der har den Fordel, altid, naar det endelig kommer til Stykket, og Spørgsmaal er blevet gennemdebatteret, at komme først med at faa det bragt ud i Praksis — dette højt begavede Folk har haft den Særstilling lige fra Aarene før den franske Revolution 1789 —, i Frankrig forelagdes der allerede 1913 af Regeringen Forslag, hvorved Arbejderne i industrielle Virksomheder straks og uden at føre nogen Kapital til Virksomheden havde Adgang til i Egenkab af Arbejdere ved Virksomheden at faa Ejendomsret, Part i Udbyttet og Sæde i Bestyrelsen af vedkommende Virksomhed. Samtidig med dette Lovforslag blev der forelagt et privat Forslag — og det er i Anledning af dette private Forslag, jeg kommer ind paa Sagen her —, et privat Forslag, som sagde, at ethvert Stats- eller kommunkoncessioneret Selskab havde Pligt til at give sine Arbejdere en saadan Ejendoms- og Medbestyrelsesret uden Hensyn til, at de ikke giver nogen egentlig Kapital til Selskabet. At Verdenskrigens Udbrud gav Anledning til, at det kom til at ligge noget længe, kan ikke undre nogen, men i 1917 er Loven kommet i Frankrig, at Arbejderne som saadanne har i de Virksomheder, der ønsker at aabne Adgang dertil, en Medejendomsret og paa en saadan Maade, at de ogsaa er repræsenterede i Bestyrelserne. Det er et Forhold mellem Ar-